

(263. 1.)

GELEIDENDE BRIEF.

's GRAVENHAGE, 18 October 1916.

Aan

den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

De ondergeteekenden hebben de eer bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen bijgaand voorstel tot gedeeltelijke herziening van het Reglement van Orde der Kamer, door aanvulling met een nieuw artikel.

De bijgevoegde toelichting bevat de gronden, waarop het voorstel berust.

VAN HAMEL.
DE BEAUFORT.
BEUMER.
TER SPILL.

(263. 2.)

VOORSTEL.

In § 4 van Hoofdstuk III van het Reglement van Orde wordt na artikel 45 ingevoegd een nieuw artikel, aldus luidende:

Art. 45a. De Kamer benoemt voor den duur van eene zitting eene vaste Commissie van vijf leden voor het onderzoek der wetsontwerpen tot naturalisatie.

De leden worden gekozen door de Kamer, tenzij deze de keuze aan den Voorzitter overlaat. Art. 20, 3de lid, en art. 45 2de en 3de lid, gelden voor deze Commissie niet.

Op het onderzoek is § 2 van dit hoofdstuk niet van toepassing.

De Commissie onderzoekt de wetsontwerpen en bijbehorende stukken. Hare vergaderingen kunnen op verzoek der Commissie en onder mededeeling van de redenen die haar daartoe leidden, worden bijgewoond door den Minister van Justitie en de hem vergezellende ambtenaren. Ook schriftelijk kan de Commissie met den Minister in overleg treden.

De uitkomsten van het onderzoek der Commissie, van hare overweging en van haar overleg met den Minister, indien dit plaats vond, worden door de Commissie, behalve wanneer zij van oordeel is onmiddellijk een Verslag te kunnen vaststellen, opgenomen in een Voorloopig Verslag. Met deze Verslagen en met het op het Voorloopig Verslag van de Regeering ontvangen antwoord, wordt gehandeld op de wijze in art. 31, 2de en 3de lid, en in art. 35 voorgeschreven.

Het staat aan elk lid der Kamer vrij ondertekende nota's, beschouwingen over de aanhangige wetsontwerpen behelzende, bij de Commissie in te leveren. De leden die dit deden, hebben het recht aan de beraadslaging over hunne nota's deel te

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1916—1917.

nemen. Van het tijdstip waarop die beraadslaging gehouden zal worden, worden zij vooraf in kennis gesteld. De Commissie bepaalt, of de ingeleverde nota's aan haar Verslag toegevoegd, dan wel ter griffie nedergelegd zullen worden.

In art. 70, 1ste lid, wordt in plaats van „artt. 34 en 42” gelezen: „artt. 34, 42 en 45a”.

(263. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Het komt den ondergeteekenden gewenscht voor door een voorschrift in het Reglement van Orde te verzekeren, dat, in overeenstemming met de strekking van het tweede lid van art. 6 der Grondwet, de Kamer zich van de beteekenis van elk wetsvoorstel tot naturalisatie — dat is tot nationalisatie, tot opneming van een vreemdeling in de Nederlandsche volksgemeenschap — in bijzonderheden rekenschap geve, en dat zij bij hare beslissingen omtrent zoodanige wetsvoorstellen een vaste lijn volge.

Voor de gronden, waarop dit gevoelen steunt, zij het den ondergeteekenden vergund naar het in de vergadering van 18 Mei 1916 door ieder hunner gesprokene te verwijzen (*Handelingen 1915/16*, bladz. 1962 vlgg.)

Instelling van een vaste Commissie, aan welke deze wetsvoorstellen zullen worden verzonden, schijnt, ter bereiking van het boven aangewezen doel, het passende middel. Zoodanige Commissie zal geregeld kennis nemen van de dossiers, welke de wetsontwerpen vergezellen. Zij zal in de gelegenheid zijn, om, waar noodig, de verzoekers uit te noodigen in persoon voor haar te verschijnen en haar nader in te lichten, zoowel omtrent eene of andere bijzonderheid, als omtrent de beweegredenen en het ernstig karakter van het verzoek. Zij zal door hare voorlichting er toe bijdragen, dat de Kamer bij hare beslissingen geregeld zekere leidende gedachten volgt, waarmede ook het Departement van Justitie bij de voorbereiding der wetsontwerpen kan rekening houden. Zij zal wellicht ook aanleiding vinden, om nu en dan met dat Departement officieus eenig overleg te plegen, waardoor in menig geval de afdoening kan worden vergemakkelijkt en — wat wel zeer gewenscht mag heeten — spoed kan worden bevorderd.

De beperkte redactie van het over vaste Commissies handelend artikel 45 Reglement van Orde, welke alleen gewaagt van „tot zekere groep van onderwerpen behorende wetsontwerpen” omvat naturalisatie-ontwerpen niet. Uitdrukkelijke vermelding is dus noodig. Bovendien brengen de boven aangegeven gronden mede, dat hier de voorbereiding door een vaste Commissie niet facultatief gesteld, doch voor alle naturalisatie-ontwerpen eens voor goed voorgeschreven zij.

Deze Commissie kan eenvoudig bestaan uit vijf leden, zonder plaatsvervangers, zonder bijzitters of een aanvulling met twee leden voor het geval er geen bijzitters zijn. Voor alle duidelijkheid wordt dit in het tweede lid van het voorgestelde artikel uitgedrukt, door de toepasselijkheid van de voor andere vaste Commissiën geldende voorschriften in het tweede en het derde lid van art. 45 verrat, hier uit te sluiten; ook de toepasselijkheid van art. 20, 3de lid, moet uitgesloten worden.

Omtrent het voorzitterschap der Commissiën en haar aanvulling bij vacature is een bepaling overbodig. Art. 11 luidt algemeen, het geldt voor alle Commissiën, dus ook voor deze.

Het voorstel houdt in de derde en volgende zinsneden een belangrijke afwijking in van wat voor het voorafgaand onderzoek van wetsontwerpen de regel is. Nu, ingevolge art. 111 der Grondwet, dat onderzoek niet juist een afdeelingsonderzoek behoeft te zijn, bestaat er alle aanleiding om voor naturalisatie

ontwerpen, waarbij het geldt de vaststelling van eenige algemeene beginselen van beoordeeling en de toetsing van bijzondere gevallen aan die beginselen, met een commissoriaal onderzoek als voorbereidend onderzoek te volstaan. Juist indien voor dat onderzoek een vaste Commissie wordt aangewezen, is de degelijkheid der voorbereiding blijvend gewaarborgd en zoude een behandeling in de afdelingen — waarbij dan de leden der Commissie over de verschillende afdelingen zouden moeten worden verdeeld — slechts noodeloozen omslag medebrengen.

Het vierde lid van het artikel bepaalt, wat de Commissie te onderzoeken heeft. Hoe zij haar onderzoek wil inrichten is hare zaak. Aan overleg met den Minister van Justitie zal de behoefte zich hier zoo dikwijls doen gevoelen, dat uitdrukkelijke vermelding van de bevoegdheid daartoe — op den voet van het bepaalde in art. 41, derde lid — gewenscht schijnt.

Op het nut dat persoonlijke verschijning van iemand wiens naturalisatie het geldt, voor een juiste beoordeeling van het geval hebben kan, werd reeds gewezen. Van eene bevoegdheid tot het doen van uitnodigingen daartoe behoeft niet uitdrukkelijk te worden melding gemaakt; iedere Commissie — en zoo ook deze — heeft zoodanige bevoegdheid vanzelf. Maar meer dan „uitnodigen” kan de Commissie natuurlijk niet. Wil of kan de geroepene niet verschijnen, hij blijve weg. In geen geval echter mag de Commissie verplicht worden een verschijning bij gemachtigde te aanvaarden. Het opleggen van een verplichting daartoe zou de taak der Commissie in ernstige mate en noodeloos kunnen verzwaren.

Voor de indiening en inrichting van het Verslag der Commissie — Voorloopig Verslag of Eindverslag — kan het in de artt. 31 en 35 omtrent de verslagen der afdelingsrapporteurs bepaalde zonder bezwaar worden gevolgd; daarnaar verwijst dan ook de voorlaatste zinsnede van het voorgestelde artikel.

Intusschen zal de practijk uit den aard der zaak toelaten, dat belangstellende leden der Kamer hun beschouwingen over eenig aanhangig naturalisatie-ontwerp bij de Commissie inleveren; de bevoegdheid daartoe is, ter vermijding van ieder misverstand, in de laatste zinsnede van het voorgestelde artikel uitdrukkelijk erkend. Omtrent de rechten der leden die Nota's indienden en de behandeling dier Nota's is woordelijk overgenomen wat in het laatste lid van art. 41 en in de slotwoorden van het 3de lid van art. 42 geschreven staat.

Ook met de Verslagen welke deze Commissie uitbrengt moet gehandeld worden op de wijze in art. 70, 1ste lid, voorgeschreven.

VAN HAMEL.
DE BEAUFORT.
BEUMER.
TER SPILL.